

ETISKE
RETNINGS-
LINJER

For krisesentre tilknyttet Kriresentersekretariatet

Formål

Dette dokumentet omhandler vår ideologi, våre verdier, normer og holdninger og er tuftet på plattformen fra 1982 for Krisesenterbevegelsen, og på lov om kommunale krisesentertilbud fra 2010.

Etiske retningslinjer forplikter og skal hjelpe oss å være bevisst våre holdninger og vår forståelse i møte med mennesker. Målet er større bevissthet og bedre kvalitet på hjelpen vi yter til den enkelte, samt forbedring av metodene vi bruker i dette arbeidet. Overordnet mål er respekt for voldsutsattes verdighet, og deres rett til å ta egne beslutninger.

Vold i nære relasjoner er en alvorlig trussel mot liv og helse. Vold i nære relasjoner rammer både kvinner, menn og barn. Kvinner er i vesentlig større grad enn menn utsatt for den mest alvorlige volden, der bruk av psykisk og fysisk vold over tid ofte kan være en del av et mer omfattende makt- og kontrollregime. I sin ytterste konsekvens kan vold i nære relasjoner føre til tap av menneskeliv. Vold i nære relasjoner skal forebygges og motarbeides. Det finnes mange former for vold. Volden kan for eksempel være fysisk, psykisk, materiell, seksuell, økonomisk, latent, digital og strukturell. Vold i nære relasjoner er et sammensatt fenomen som spenner fra enkelthendelser til langvarig og omfattende mishandling.

Verdigrunnlag

Krisesentrene skal være et lavterskeltilbud for volds- og overgrepsofsatte uten krav om timebestilling eller henvisning.

Arbeidet på krisesenteret er basert på

- LIKEVERD OG RESPEKT
- DEMOKRATI
- HUMANISME OG FEMINISME.

Vi arbeider på politisk og livssynsneutrale grunnlag. I det ligger det at vi respekterer brukerens holdninger og valg av livsstrategier uansett etnisk opprinnelse, livssyn eller politiske oppfatninger.

Vi møter brukere på brukernes premisser og har respekt for deres selvråd rett.

Vi sår ikke tvil om den volden de er utsatt for.

Vi skal bidra til at de som er utsatte for vold og krenkelser, gis mot, myndighet og mulighet til å håndtere sine og eventuelle barns livssituasjon.

Brukerne er handlende aktører i egne liv, og er hovedpersoner i arbeidet med å finne løsninger og fatte beslutninger. Hjelpere er ansvarlig for at de voldsutsatte og deres behov er i fokus. Brukerne har rett på oppfølging i en reetableringsfase.

Krisesentrene arbeider på samfunns-, gruppe- og individnivå for alles rett til:

- RESPEKT
- TRYGGHET OG SIKKERHET
- FRIHET
- PRIVATLIV
- ET LIV UTEN VOLD OG SEKSUELLE OVERGREP
- BESKYTTELSE
- ARBEID
- HELSE

Målgrupper

- Brukere
- Kollegaer
- Oppdragsgivere/bevilgende myndigheter
- Samarbeidspartnere
- Ansatte og frivillige tilknyttet krisesenter. Dokumentet er forpliktende for ansatte og frivillige tilknyttet et krisesenter. Alle plikter å gjøre seg kjent med de etiske retningslinjer og utføre sitt arbeid i samsvar med disse.

Etiske Retnings- linjer

1. BRUKERE

Alle som oppsøker krisesentrene, og som gjør seg nytte av våre tjenester, betegnes som brukere.

Vi er støttende, ivaretakende og gir en verdig omsorg med basis i jevnbyrdighet og likeverd. Vi skal ikke overprøve brukers valg av løsninger. Brukeren selv er sin viktigste ressurs. Vi tror på det den voldsutsatte sier, kartlegger voldshistorien og trusselbildet, og foreslår tiltak på bakgrunn av dette.

Krisesentertilbudet skal være et lavterskeltilbud.

2 . KOLLEGAER

Mangfoldet som arbeider ved kritesentrene er en styrke og en utfordring. Vi har ulike bakgrunn, erfaring og kompetanse.

Kritesenterarbeidere plikter å utføre sitt arbeid i tråd med plattformen og gjeldende retningslinjer.

Vi er forpliktet til å kjenne vår rolle og ta det ansvar rollen innebærer.

Vi skal legge forholdene til rette slik at utviklingsmuligheter og kompetanseheving blir realisert for hver enkelt. Vi har et ansvar for å ivareta hverandre i arbeidet vi står sammen om.

Etiske Retningslinjer

3. SAMFUNNET UTENFOR

(EG.OPPDRAGSGIVERE, SAMARBEIDSPARTNERE, BEVILGENDE MYNDIGHETER)

Krisesentrene har ansvar for å informere stor-samfunnet om arbeidet vi gjør. Men vi har også ansvar for å skjerme enkeltindivid mot eksponering.

Vi skal bidra til å avkrefte myter og holdninger som opprettholder og legitimerer vold og undertrykking. Vi skal bidra til informasjon og kompetanseheving om vold og seksuelle overgrep på alle nivåer i samfunnet gjennom saklig argumentasjon og legale virkemidler. Vi skal bidra til å synliggjøre omfanget av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner, samt de samfunnsmessige og individuelle konsekvenser volden har.

Målet er et samfunn med like rettigheter og plikter for begge kjønn.

4 . ANONYMITET, TAUSHETSPLIKT

Brukerne ved krisesentrene har rett til å være anonyme overfor hverandre og senterets medarbeidere. Ledelsen skal imidlertid vite hvem alle er. Krisesenterarbeidere plikter å ivareta brukeres konfidensialitet og rett til personvern og skal håndtere **taushetsplikten** profesjonelt.

Alle som utfører tjenester eller arbeid etter Krisesenterlovens §5 har taushetsplikt etter forvaltningsloven (jf. §§ 13 til 13 e). Brudd på taushetsplikten straffes etter straffeloven § 209. Brukerne ved krisesentrene kan være stilt overfor alvorlige trusler. De må kunne ha absolutt tillit til at informasjon ikke blir

videreformidlet.

Andre ledd i paragraf 5 gir derfor krisesentertilbudet en utvidet taushetsplikt. Taushetsplikten omfatter også fødselssted, fødselsdato, personnummer, statsborgerforhold, sivilstand, yrke, bosted, arbeidssted og andre opplysninger som kan røpe at noen har vært i kontakt med tilbudet.

Tredje ledd i paragraf 5 gir unntak fra taushetsplikten. Opplysninger til andre forvaltningsorgan (jf. forvaltningsloven § 13 b nr. 5 og 6) kan bare gis når dette er nødvendig for å fremme oppgavene til kommunen etter denne loven, eller for å

Etiske Retningslinjer

OG AVVERGEPLIKT

forebygge vesentlig fare for liv eller alvorlig helseskade. Se veileder til Krisesenterloven (Bufdir, 2015) for utvidet informasjon om taushetsplikten.

Avvergeplikten inntreffer når du finner det sikkert eller mest sannsynlig at grove straffbare forhold vil finne sted (Strl. § 196). Plikten gjelder alle, ikke bare offentlige instanser, men også privatpersoner. Plikten innebærer for eksempel at man skal gi varsel til politiet, barnevernet eller andre personer som kan gripe inn. Det er også straffbart å medvirke til brudd på

avvergeplikten, for eksempel ved å overtale noen til ikke å kontakte barnevernet.

Når avvergeplikten inntreffer, opphever den en eventuell taushetsplikt. Dette kan i noen tilfeller innebære problematiske grensedragninger, spesielt i yrker der tillitt og nettopp taushetsplikten er avgjørende for den jobben som skal gjøres. At taushetsplikten må vike i disse tilfellene er nødvendig for å kunne beskytte de som utsettes for grove overgrep.

5. Forpliktende verdier

- FNs kvinnekonvensjon om å avskaffe alle former for diskriminering mot kvinner. (CEDAW 1979)
- Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen. (EMK 1950)
- FNs handlingsplan for tiltak mot vold mot kvinner. (Beijing 1995).
- Europarådskonvensjonen om forebyggelse og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner. (Istanbulkonvensjonen 2011).

Etisk råd

Etisk råd skal, med utgangspunkt i vedtatte etiske retningslinjer for Krisesentersekretariatet, bidra til å sikre høy etisk bevissthet blant medlemmene i organisasjonen, blant annet ved å drøfte problemstillinger og dilemmaer knyttet til etikk og omdømme.

Rådet er et forum som kun gir råd og/eller anbefalinger til medlemsentrene eller kontaktutvalget ut fra brudd på retningslinjene eller mistanke om det.

Brukere av medlemsentre eller medlemmer av Krisesentersekretariatet har anledning til å melde inn saker for rådet. Rådet kan, hvis de finner det nødvendig, ta opp saker på eget initiativ.

ADRESSE

Krisesentersekretariatet

Etisk råd

Karl Johansgate 16b

0154 Oslo

post@krisesenter.com